

Tesi Doctoral

Programa de doctorat 1997-1999

Discurs i notació en l'aprenentatge escolar

Departament de Psicologia Evolutiva i de l'Educació

Universitat de Barcelona

L'aprenentatge de la lectura inicial: una aproximació als coneixements dels infants i a les estratègies d'ensenyament

Núria Castells Gómez

Directora: Dra. Isabel Solé i Gallart

Barcelona, 2006

ANNEXOS

Annex I: Full de registre de respostes per cada infant (Indagació inicial)

Nom del nen:

Data:

Duració de la passació:

Edat:

Codi:

1. Tasca fonològica:

Trencament de la paraula: Rosa

	pera/taula	avió	mà/ pa	cuc/gos
segments				

trompa	plat/flor	arbre	pilota/ campana

2. Tasques de lectura i escriptura: Noms de nens reconeguts i per què:

POL

MARTÍ

MARTA

ROBERT

ROGER

FAISAL

CLARA

JOAN

EVA

CARLOS

Lectura de paraules:

mama/ papa	sol	poma	nina	sopa	oli	conte	vida	papallona	truca

Lectura de l'enunciat: LA PILOTA / la pilota

Dictat de paraules:

Nom mama/papa pera poma nina sopa crema conte gorra papallona

3. Tasques sobre el sistema de la llengua escrita:

*Abecedari:

	J	F	D	H	S	G	O	L	I	W	L	Ny	T	B	M	V	K	C	A	Ç	Y	E	N	I	X	R	U	P	Z	Q
M																														
m																														

Annex II. Material de lectura.

Enunciat en el context d'una imatge (1ª indagació)

LA PILOTA

La pilota

Enunciat en el context d'una imatge (2ª indagació)

EL MÚSIC.

El músic.

Annex III: Criteris de transcripció de les lectures portades a terme pels alumnes

Taula de criteris de transcripció i anàlisi de les lectures fetes

Tipus de lectura	Llegeix fluix de bon començament	llegeix fort de bon començament	rellegeix fluix, per a ella/ell mateix	rellegeix fort per a ell/ella mateixa
Tipus de lectura	Lletres	Síl.laba	Paraula	Grups de paraules
Repeticions	<i>Rsil.laba</i> = repetició de síl.labes (nº de vegades)	<i>Rparaula</i> = repetició d'una paraula individual=1	<i>Rsintagma</i> = repetició grup de paraules (nº de paraules que repeteix el subjecte)	
Errors	e= Nº d'errors <i>nombre total que inclou afegits i omissions</i>			
Modificacions	M= Nº de modificacions			
Autocorreccions	Au <i>nombre total</i>			
Pausa curta	-			
Pausa llarga	--- (una ratlleta per segon passat)			
Cops de veu relacionats amb síl.labes	. (separació a nivell de puntet)			
Allargaments de les produccions, sense deixar que desaparegui el so	:::			
Si para atenció a la imatge i ho comenta	d			
Repeticions	_____ (la unitat o unitats apareixen subratllades cada cop que es produeix una repetició)			

Annex IV: Exemples de lectures de narracions transcrites i analitzades.

Exemples de les transcripcions de les lectures dels contes conegut i desconegut fetes pels infants, juntament amb les dades corresponents al temps, entre parèntesi, els errors, autocorreccions i repeticions –de síl·labes, paraules i sintagmes–, que porten a terme.

El conte conegut: Les cabretes i el llop

Text original:

Les cabretes i el llop
Allà a la caseta del bosc,
La mare cabra diu a les cabretes:
-vaig a buscar herbes per menjar.
Mentre jo sigui fora, no obriu ningú.

Lectura transcrita:

Les. cabr:etes. i. el. llop. (7'') Error: 1 (allà)
A.al.a:la.ca.se.ta.del.bosc.la.ma:re.ca.br:a.diu.al.al.les.ca.bre.te:tes. Rsil.laba: 2
vaig.a.bus.car.er.bes.per.per.men.jar: (39'') Rparaula:1

Men:te. jo. si-gui: si. si. gui. fora. no- vo. rri:u. nin:gú. (22'') Errors: 2 (mentre,
obriu)
Rsil.laba: 1

Lectura veu alta
Sil·làbica

El conte desconegut: Qui ha guanyat

Text original:

La Tina se'n va a patinar al parc
i en Pau es queda al pati.
Passa la Marta i en Pau li diu:
- Puc venir?

Lectura transcrita:

La:- Ti:na. la Tina. la Tina- se:n- la Tina sen- va- la Tina sen va- a- Autocorreccions: 3
la Tina sen va a- pa:ti.net- pat.i.ne-na:-r.- patinar- la Tina sen va a Rparaula: 7
patinar- al pe-pea.al pea – Rsintagma:7
pa:rc. parc pa:r.c-parc i-parc.i- e:n-en Pa:-Pau-pau-es- - -cu- -
que.da.al.pa:-pa:ti.pati (37'')

Pa:.pa:ss:a. passa .la Marta- passa la Marta- i -en -Pau. Pau li:- Autocorreccions:1
di-di.u?.li diu- li.diu- -pa:c- li diu pac? p.u.c- puc-v.a-("no!" es diu Rsil.laba:3
ella mateixa) ve:-ve:ni:r. venir.puc venir? (64'') Rparaula:3
Rsintagma:5

Lectura veu alta
Sil·làbica

Annex V: Exemples d'interpretació en el moment de respondre a les qüestions de comprensió de les narracions.

La. mare. cabreta. di:u- a. les. cabretes

v:i:. va.ig. a- be:u.s:c.- -bus:car- her.b.es. per-m.me:n:j.a.r.

Inv: I la mare què fa?

ANSIN: Dir-li tanqueu bé la porta.

Va.i- aquesta lletra no la sé (vaig) a-b:us.car.r:-(em mira perquè no sap quina és la "h". Li dic que és una lletra que no sona) e:r:er.be:s.pe.r.me.n.jota.j.a.r.

Inv: Què els diu?

ANSIN: Vaig anar a comprar.

Allà. a. la. ca.seta. del. bosc.

la- mare- ca-ca:ba-cab(r)a:.diu.a les. cab:etes.

vaig .a .a: bi:s:cá- her:b:e.be.s. pe.l. m.men.jar.

Inv: I la mare què va a fer?

ANSIN: A comprar herba.

Annex VI: Exemple de l'escriptura de part del conte analitzada.

la mare lidiuala capoxeta
liportas a la avia ascestastisets mel
si li va
dila capoxeta
i samvaana i parelcamí

30 paraules

4 oracions i començament d'una altra

1 oració coordinada

Llenguatge indirecte

Diàleg

Hiposegmentacions

Error sistema gràfic: **p**astissets

Error sistema ortogràfic: capoxeta; **ascets -aquests**, tastisets -pasti-**ss**-ets

Annex VII: Exemples de la categorització del coneixement declaratiu dels alumnes

Taula amb les categoritzacions de les respostes dels infants per a la tasca individual d'indagació del coneixement declaratiu sobre els procediments i sobre els usos i funcions de la lectura amb exemples de les respostes.

<p>1. Per què serveix llegir? Què aprens quan llegeixes?</p>	<p>a) Aprendre a llegir (contes, llibre de lectura) Aquesta categoria s'observa quan els infants diuen que llegir els ajuda a "aprendre a llegir" i poden concretar l'habilitat mencionant algun material concret: Ansin: Perquè aprenguis a llegir contes. Sin: Per llegir el llibre de lectura. Sin: Serveix per dir bé les paraules. An: Per aprendre a llegir</p> <p>b) Aprendre a escriure En aquest cas els infants mencionen que llegir serveix per "escriure" o per "aprendre a escriure". Ansin: Per escriure perquè veus les lletres i pots copiar una frase escrivint. Sin: Lletres i a escriure</p> <p>c) Comprendre, entendre, saber què diu el text Els infants podien fer menció que llegir és útil per entendre un conte, una història, per saber què diu el text... En definitiva, per comprendre, per arribar al significat, de forma més específica que quan diuen que "llegir serveix per aprendre a llegir", i ho expressaven d'aquestes maneres: Ansin: Per entendre un conte. Ansin: Per saber el que diu. Sin: Per quan s'envien cartes saber el que posa. An: Com és el conte</p> <p>d) Aprendre les lletres Ansin: Per aprendre les lletres, i sé la de pokemon, la k. Sin: Per aprendre lletres. An: Per aprendre les lletres.</p> <p>e) Aprendre "d'altres coses" (anomenen plantes, paraules concretes) Els infants podien especificar que llegir els ajudava a aprendre determinades coses, continguts que acabaven concretant en alguns casos, senyalant, per tant, el valor informatiu i com a recurs per aprendre de la lectura Ansin: Aprendo a leer libro, y... pero aprendo de las plantas un montón. Ansin: Lupa, mapa... Sin: Per aprendre coses, coses maques dels contes. Sin: Per saber les coses que passen i les coses que fica el llibre. An.: Coses, com el llop. An: Per saber coses, per saber com es diuen les coses. Vaig llegir supersònic, que encara no ho sabia i ho sé ara.</p> <p>f) Aprendre Quan només es diu això i no s'especifica res més.</p>
<p>2. Què fas per llegir? En què et</p>	<p>a) Fixar-se en les imatges i les lletres Ansin: Em fixo en els dibuixos i les lletres.</p>

<p>fixes per llegir?</p>	<p>b) Fixar-se en les lletres Ansin: Em fixo en les lletres</p> <p>c) Fixar-se en les paraules Ansin: Miro les paraules</p> <p>d) Procediment: cal mirar les lletres i llegir Els infants que han estat categoritzats en aquesta resposta sembla que entenen la lectura com un procés on cal posar l'atenció a les lletres, i també cal atendre a comprendre el text, a saber què significa. Ansin: Primer miro les lletres i després ho dic en veu alta. An: Vaig de lletra en lletra i penso. An: Llegeixo per dins i em fixo amb les lletres</p> <p>e) Pensar Aquesta categoria estaria relacionada amb l'anterior, ja que els infants entenen que per llegir cal reflexionar, cal pensar en allò que es llegeix, i així ho expressen. A diferència de l'anterior, però aquests ho expliciten clarament, mentre que els altres es centren més en les accions concretes que semblen desenvolupar. Ansin: Pensant</p> <p>f) Oralitzar Remet a una visió de la lectura com una activitat física, que suposa específicament articular sons, fer servir l'aparell bucofonador. Ansin: <i>Què cal fer per llegir, què fas?</i> Amb la boca, parlant.</p> <p>g) Fixar-se en un model Sembla que els infants que trien aquesta opció també comparteixen una visió més relacionada amb les accions físiques que suposa la lectura, que amb una activitat on cal pensar, entendre, comprendre. Així semblen posar-ho de manifest quan diuen que han de fixar-se amb com ho fan els seus companys o altres membres per imitar-ho ells. Sin: Miro el llibre i les lletres que coneixo les llegeixo, i si algun dia no he vingut i estem fent una que no la sé, dic el que estan dient els meus amics. An: <i>En què et fixes?</i> En mi mamá, porque primero dice las letras y después no.</p>
<p>3. Què fas quan no saps com llegir o escriure una paraula? Qui et pot ajudar?</p>	<p>a) Pensar Dóna la impressió que els alumnes que adopten aquesta resposta entenen que per llegir/escriure cal reflexionar per adonar-se'n de si allò que es llegeix té o no sentit. Ansin: En el cas de l'escriptura: "Pensant amb el cap el que estic escrivint, les lletres que em falten"</p> <p>b) Tornar a llegir/escriure/mirar la paraula/les lletres Ansin: Llegir una altra vegada</p> <p>c) Buscar un referent de com s'escriu An: <i>I si no sabessis com escriure una paraula que faries?</i> Ho miraria en un llibre</p> <p>d) Demanar ajuda a un adult (mare/pare/mestra) Ansin: Se lo digo a mi padre. Ansin: Li dic a la senyoreta</p> <p>e) Demanar ajuda a un amic An: Ho dic al meu amic Rubèn.</p> <p>f) Demanar ajuda sense especificar.</p>

---

g) No ho sap.

Taula amb la categorització corresponent a la pregunta formulada en parella durant la indagació dels coneixement declaratiu dels alumnes amb exemples:

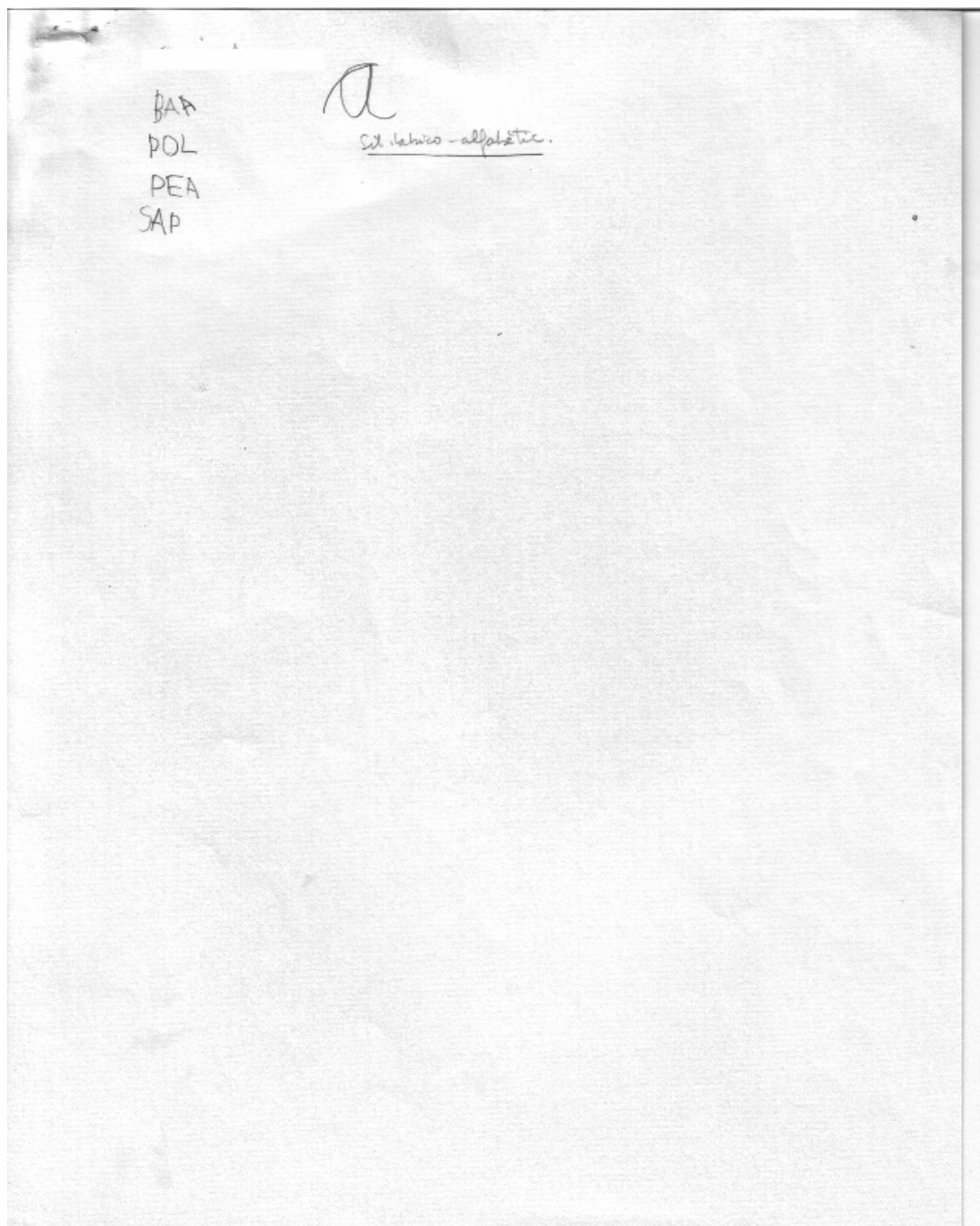
Què cal fer per llegir?	<p>a) Fixar-se en les lletres <i>Sin:</i> Llegir primer les lletres que no saben, la u, la e, la a, la i.</p> <p>b) Llegir les lletres de dues en dues (junes, enganxades) <i>Ans:</i> Tenim que llegir dos per dos, així i llegint-la tota la frase, i ja la sabrem quan l'hàgim llegit tota. <i>Ans:</i> D'una en una no s'entén. <i>Inv:</i> I llavors què s'ha de fer? <i>Ans:</i> Llegir-ho tot junt.</p> <p>c) Disposar de contes <i>An:</i> Que la mare li compri molts contes per llegir</p> <p>d) Anar a l'escola (estudiar) o bé que la mestra els ajudi <i>An:</i> Pues anar a una escola que ensenyen. <i>Sin:</i> Escoltar la senyoreta perquè ho sàpigues</p> <p>e) Descriure la lectura com un procés on cal fixar-se en les lletres, rellegir, i fins i tot, en alguns casos, es vincula la lectura amb l'escriptura <i>An:</i> Primer les llegeixo, primer ho faig fluix, i després ho faig molt ràpid fort. <i>An:</i> Doncs jo escric i després, si m'he equivocat lo que volia escriure, llavors ho esborro, però si no m'equivoco ho deixo aixís.</p>
--------------------------------	--

Annex VIII: Exemples d'escriptures al dictat i del conte.

Exemples de l'escriptura al dictat corresponents a la Indagació Inicial

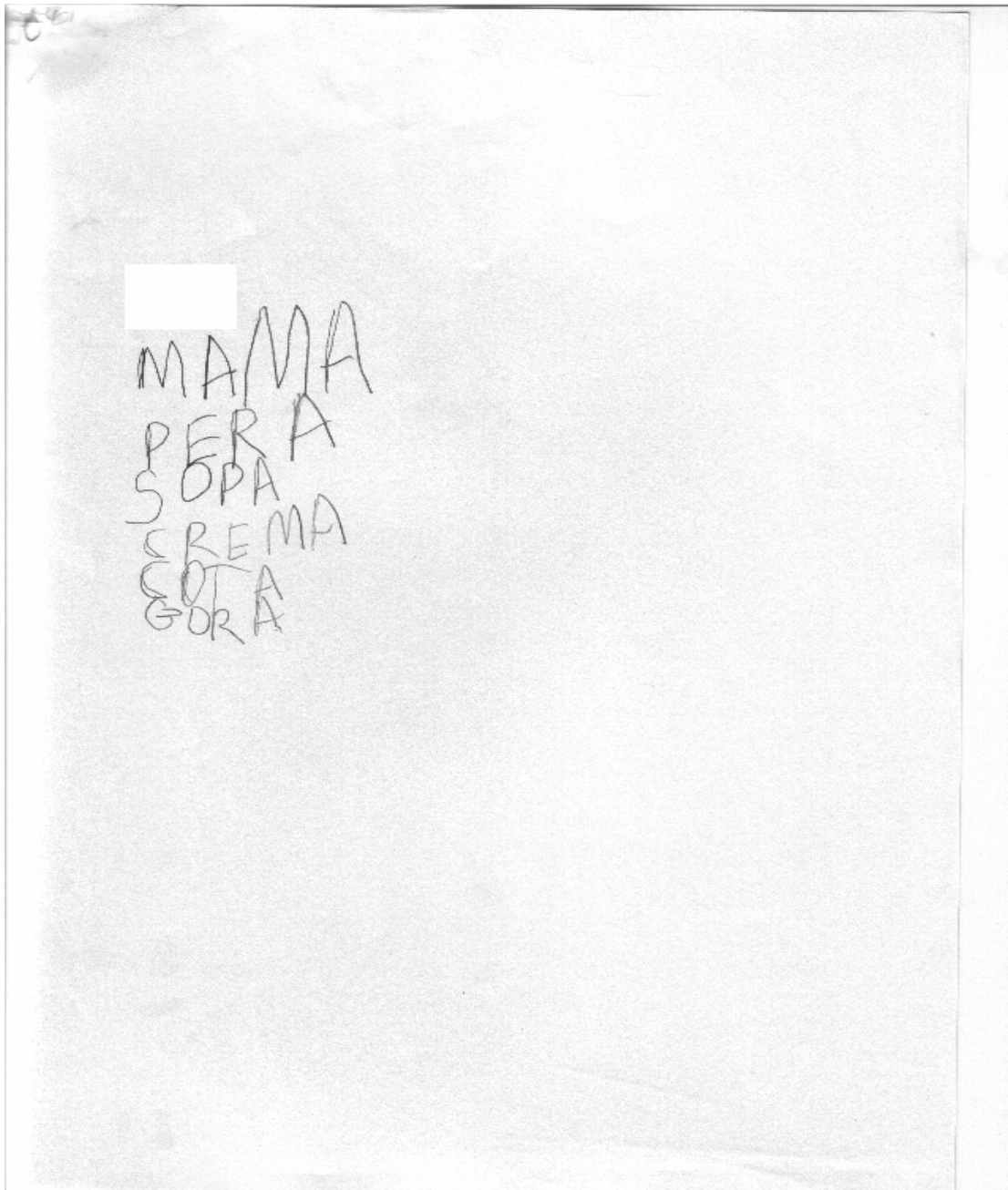

Exemple d'escriptura sil·làbica

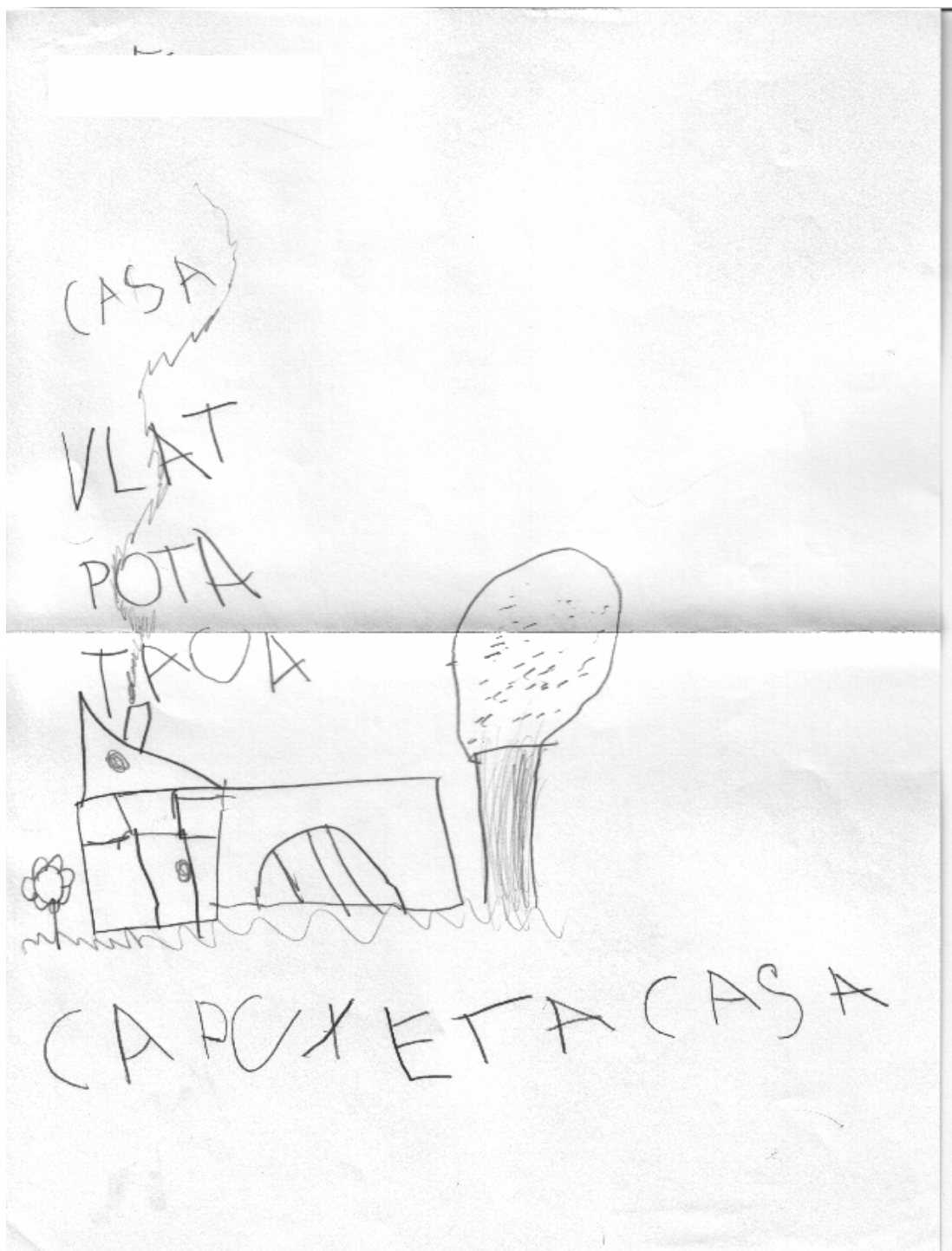
Exemple d' escriptura sil.làbico-alfabètica

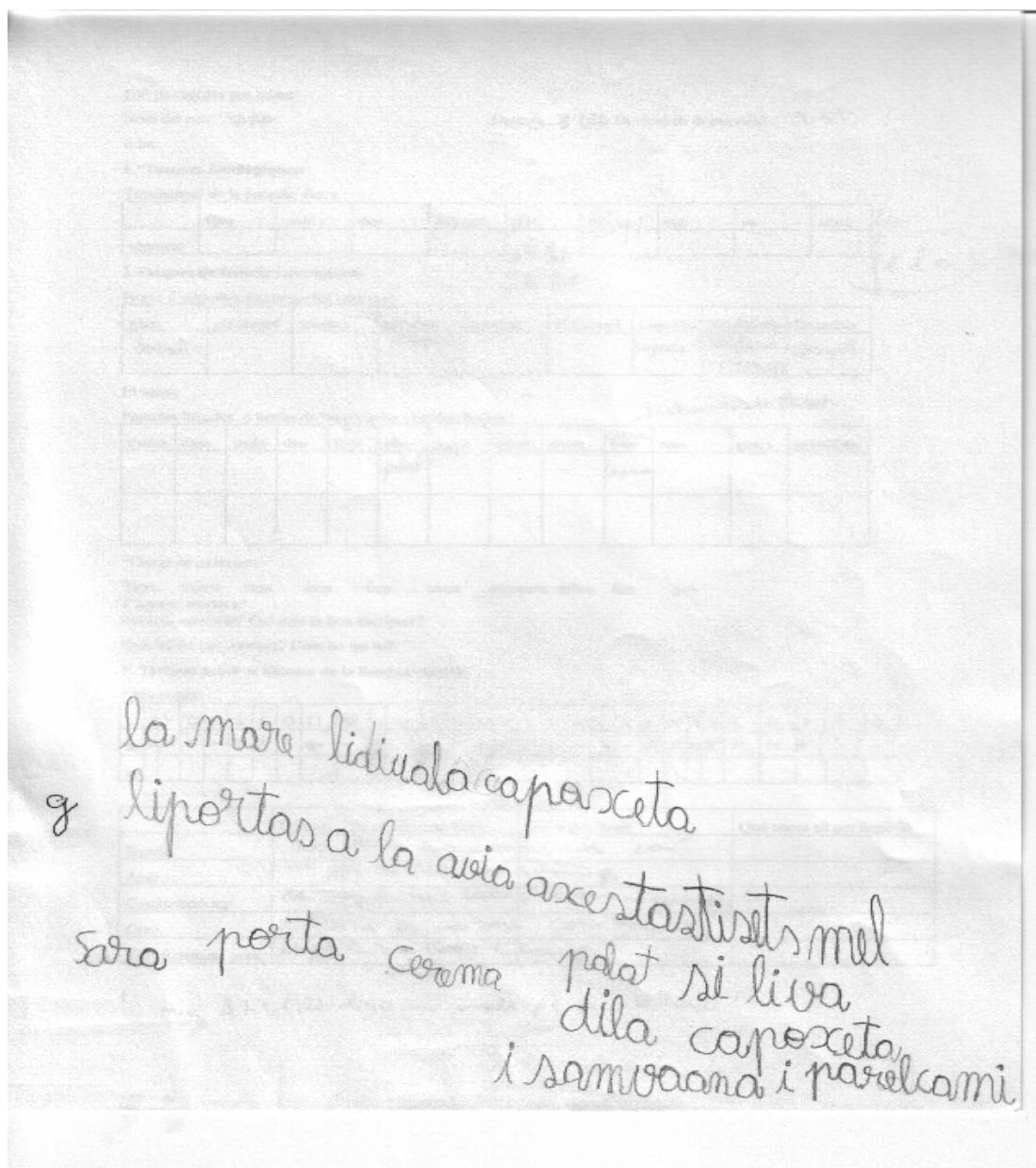

Exemple d'escriptura alfabètica.

Exemple de l'escriptura al dictat i del conte de la Caputxeta Indagació Final

Exemple que conté part del dictat i l'escriptura feta quan es demana escriure el conte de la Caputxeta.

Espectura corresponent al conte de la Caputxeta.

Annex IX: Horaris de les aules participants.**Sintètica**

	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
9'15-10	Lecto-escriptura	Lecto-escriptura	Lecto-escriptura	Lecto-escriptura	Lecto-escriptura
10-10'40	Treball global fitxes	Treball global fitxes	Llenguatge matemàtic	Treball global fitxes	Treball global fitxes
10'40-11	ESMORZAR				
11-11'30	Informàtica	Anglès	Esbarjo	Esbarjo	Esbarjo
	PATI				
12'30-1	Biblioteca	Poemes i dites	Cançons	Càlcul	Conte
	DINAR				
3-4	Tallers	Llenguatge oral i mates (grup partit)	Ritmes i danses	Contes	Murals
5-6	Psicomotricitat	Formació religiosa	Capacitats bàsiques	Dibuix	Psicomotricitat

Analítica

	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
9-10.30	Rotllana i racons	Rotllana Racons	Rotllana Racons	Rotllana Racons	Rotllana Racons
10.30 –11	PATI				
11-12	Ordinadors Racons	Racons	Contes	Racons	Música Racons
	DINAR				
15-17	Ordinadors Racons	Psicomotricitat	Rotllana i racons	Rotllana i racons	Música Racons

Analítico-Sintètica

Horari	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
9-9'45	Cat-4 (cada grup amb 12 nens)	Treball de lectoescriptura	Treball de lectoescriptura	Treball de lectoescriptura (ee)	Treball de lectoescriptura (ee)
De 9'45 a 10'40	Càrrecs i notícies	Càlcul mental	Conceptes	Ordinador	Cat-4
10'40 a 11'15	PATI				
11'15 a 12	Gimnàs	Càlcul mental	Dites i contes i poesies.	Música	Experimentació
	DINAR				
3-4	Entorn i biblioteca	Plàstica	Nap-buf	Gimnàs	Numeració.
4-5	Religió Hàbits			Jocs o biblioteca	Jocs

Annex X: Taula de codis i taula posterior corresponent a la codificació de les entrevistes

Dimensió 1. Aproximació metodològica a l'ensenyament de la lectura i l'escriptura per part de la docent	D.1
Sintètica	Sin
Analítica	An
Analítico-sintètica	Ansin
Dimensió 2. Caracterització general de les activitats destinades a l'ensenyament i aprenentatge de la lectura	D.2
<i>1. Tipologia i sistematització</i>	
a- Importància	Impo
b- Periodicitat	Peri
c- Presència d'una seqüència	Sequ
2. Continguts treballats en el transcurs de l'activitat.	
<i>2.a) Procediments lectors</i>	
a- Fonològic	Proc/a
b- Correspondències so-grafia	Proc/b
c- Síl·laba	Proc/c
d- Orientació i direccionalitat de l'escrit	Proc/d
<i>2.b) Lectura</i>	
a- Prediccions	Lect/a
b- Lectura global	Lect/b
c- Paraules o oracions sense context	Lect/c
d- Lectura com a instrument per revisar l'escriptura	Lect/d
e- Comprensió lectora	Lect/e
f- Plaer de llegir	Lect/f
<i>2.c) Escriitura</i>	
a- Còpia de textos que han elaborat	Escr/a
b- Còpia de textos amb la finalitat de treballar el grafisme	Escr/b
c- Treball de dictat	Escr/c
d- Escriitura lliure	Escr/d
e- Escriitura per aconseguir un objectiu	Escr/e
<i>2. d) Altres</i>	
a- Expressió oral	Altr/a
b- Hàbits de treball	Altr/b
3. Materials	
<i>3.a) Tipus de text</i>	
a- Narratiu	Tip/a
b- Descriptiu	Tip/b
c- Poètic	Tip/c
d- Expositiu	Tip/d
e- Informatiu	Tip/e
f- D'instrucció	Tip/f
g- Missiva	Tip/g
h- Llista /etiquetatge	Tip/h
i- Anecdòtic	Tip/i
j- Altres	Tip/j

<i>3.b) Autoria i procedència</i>	
a- Editorial	Aut/a
b- Mestra	Aut/b
c- Alumnes	Aut/c
d- Llibres de coneixement divers	Aut/d
e- Textos de circulació social	Aut/e
<i>3.c) Tipus de grafia</i>	
a- Sols lletra majúscula	Graf/a
b- Lletre lligada majúscula i minúscula	Graf/b
c- Lletre majúscula (<i>de pal</i>) i lletra lligada	Graf/c
4. Organització social de l'activitat	
a- Mestra-grup classe	MGrup
b- Mestra-infant.	Minf
c- Mestra-petit grup (racons)	Mpet
d- Infant- infant	Infs
e- Infant treballant sol	Inf
5. Registre i valoració	D.2.5

Nota: Es van codificar unitats d'informació que feien referència a una dimensió o subdimensió concreta. En el cas que la informació aportada no fos suficientment clara o explícita, la codificació s'acompanyava d'un interrogant. En el transcurs de la mateixa entrevista o en la que es va fer posteriorment, aquesta informació quedava complerta i la codificació també.

Annex XI: Exemples de la codificació de les entrevistes a les mestres de les tres aules.

<i>Fragment entrevista docent SIN</i>	Codif.	<i>Fragment entrevista docent AN</i>	Codif.	<i>Fragment entrevista docent ANSIN</i>	Codif.
<p>*Com et plantejes l'ensenyament de la lectura?</p> <p>No faig servir cap mètode. Intento agafar el que crec que és millor de cada mètode. La lectura globalitzada no m'acaba de convèncer, i si hi ha algo que no m'acaba de convèncer sóc incapaç de transmetre-ho.</p> <p>* Llavors, com ho fas?</p> <p>Intento agafar allò que els resulta divertit i que ningú hagi de patir, que estiguin contents, estimulats i que vegin que amb una grafia nova es poden fer moltes coses. Per cada lletra nova que aprenem, tenim una pista per si se'ls oblida, que té a veure amb el so de la lletra. També els presento un personatge, les exposem en un mural, i les anem comptant per veure totes les que hem fet.</p>	<p>D.1 Sin</p> <p>Proc/b</p> <p>Proc/a</p>	<p>*Com et plantejes ensenyar a llegir, l'ensenyament de la lectura?</p> <p>De fet no programo activitats per avançat, ni a nivell d'escola tenim plantejats objectius generals per la lectura i l'escriptura, sinó que conec a quin nivell està cada nen i li poso reptes segons les necessitats que se li despertin i els interessos que tingui. El que em proposo és que els infants emprin la lectura i l'escriptura de forma significativa, sempre que els faci falta i que quan necessiten ajuda en rebin també dels seus companys.</p> <p>*Llavors, quines activitats et permeten treballar la lectura i l'escriptura?</p> <p>De bon matí, primer fem una rotllana amb tots ells. També fem el calendari i la part de comptar. Hi ha dos nens que se n'encarreguen, un d'anar a veure el termòmetre, escriure a la pissarra quin dia</p>	<p>D.1 An</p> <p>Infs?</p> <p>Peri MGrup Sequ</p> <p>Inf Escr/e Tip/e</p>	<p>* Com et plantejes ensenyar a llegir? Quines activitats et permeten de treballar la lectura?</p> <p>La lectura la treballem sempre, però hi ha activitats concretes que em permeten treballar més a fons.</p> <p>*Quines són aquestes activitats? en què consisteixen?</p> <p>Destinem quatre dies a la setmana per treballar la lectoescriptura de manera més específica, i sobretot les relacions entre els sons i les lletres, i un parell de dies a la setmana partim el grup i la professora de suport i jo ens quedem amb una meitat de grup cadascuna i fem els Cats-4</p> <p>*Com?</p> <p>Cats- 4, perquè els vam començar a fer a P-4 i ens permeten treballar l'expressió oral, l'aprenentatge de la lectura...</p>	<p>Peri</p> <p>Proc/b Peri</p> <p>Mpet</p> <p>Altr/a</p>

<p>* Quines activitats portes a terme per treballar la lectura de forma més específica?</p> <p><u>La lectura es treballa la primera hora de classe, o els tres quarts, el llibre, en concret, tot i que lectura i escriptura es fa tot el dia. Ho treballem amb el llibre tots junts.</u></p> <p>*De quin llibre es tracta?</p> <p>El de "Llegim fent dreuera".</p> <p>*I com és la seqüència de treball?</p> <p>La seqüència de treball de les lletres consisteix que primer es presenta cada so, i llavors el reconeixem en els noms dels altres nens de la classe, i en les coses que hi ha a la classe. Després treballem amb el llibre, per a cada lletra llegim tots junts les paraules que porten aquell so, i després llegim oracions més llargues amb aquell so i veiem de què parla...</p>	<p>Perio</p> <p>Aut/a</p> <p>Sequ</p> <p>Proc/a</p> <p>Proc/b Lect/c</p> <p>Lect/e Tip/i</p>	<p>és, i pintar si fa bon temps o no.</p> <p>L'altre nen ha de comptar el nombre de nens de la classe, i llavors també comptem quants nens falten, amb els dits o bé mentalment. Aquest mateix nen també s'encarrega de comptar els nens que es queden al menjador, i els ha d'escriure en una llista. Per fer-ho pot fixar-se amb aquestes targetes -mostra del nom dels seus companys-, i els apunta. També posa la data i el seu nom, i finalment retorna les targetes a allà -una espècie de penja-robes a on estan col·locades les targetes- on anem posant les seves fitxes, amb el nom escrit d'esquerra a dreta.</p> <p>*Té alguna funció especial aquesta llista que ha d'escriure aquest nen?</p> <p>Sí, ens la passa a buscar el conserge cada dia. És una rutina que seguim. La llista del menjador s'ha de fer perquè se sàpiga quins són els nens i nenes que es queden a</p>	<p>Aut/c</p> <p>Inf</p> <p>Aut/c Tip/h</p> <p>Eschr/a</p> <p>Eschr/e</p>	<p>*Podries explicar-me una mica què treballem durant el temps destinat a la lectoescriptura?</p> <p>És una activitat on treballem habilitats bàsiques per poder llegir i escriure, i fem fitxes. A més, mentre cada nen va fent la seva fitxa jo puc cridar-los que passin per la meua taula per fer-los llegir i veure els seus progressos i l'adquisició dels diferents sons i grafies, tant a nivell de discriminació, com a nivell de combinació de grafies, com de lectura de paraules que presentin lletres diverses.</p> <p>*I com s'organitza aquesta activitat, què fas en primer lloc?</p> <p>Presentem un so i en fem la seva discriminació i la lletra que el representa.</p> <p>Llavors l'escric a la pissarra, i els nens després el repassen. Cadascú surt a fer la lletra, o la fem en materials com plastilina, o farina, terra, o bé escrivint-los a terra, o repassant-los amb colors.... Després la</p>	<p>Inf</p> <p>MInf</p> <p>D.2.5.</p> <p>Proc/a Proc/b Proc/c Lect/c?</p> <p>Sequ Proc/a</p> <p>Proc/b</p> <p>Eschr/b</p>
---	--	--	--	--	--

<p><u>Treballem una plana durant una setmana o més</u>, després busquem quins noms tenen aquella lletra, quantes vegades surt la lletra...</p> <p>Després, un cop hem acabat el treball en grup, cada dia els crido i llegeixen amb mi per separat, per saber com estan.</p> <p>* Quin criteri segueixes per establir la seqüència de treball de les lletres?</p> <p>Segueixo l'ordre que porta el llibre.</p> <p>* I les lletres les treballem també en d'altres moments?</p> <p>Bé, tot el treball amb les lletres, que fem principalment amb fitxes i un quadern d'escriptura.</p> <p>També treballem amb material visual, cartronets amb dibuixos...</p> <p>De fet el reconeixement de lletres el fas tot el dia.</p>	<p>Sequ</p> <p>Proc/b</p> <p>MGrup</p> <p>Perio</p> <p>Minf</p> <p>D.2.5</p> <p>Proc/b</p> <p>Aut/a</p> <p>Tip/i</p> <p>Proc/b</p>	<p>dinar.</p> <p>*I què més féu?</p> <p>Després parlem del tema que surti, d'allò que cadascú porti. Si un nen porta una cosa de casa i surt la necessitat de saber més sobre aquell material, es parla d'on trobar més informació. I podem decidir anar a la biblioteca i agafar un llibre que parli d'allò i que ens ajudi a comprendre millor aquest aspecte. Ens interessa recollir les experiències dels infants.</p> <p>*I féu d'altres activitats que et permetin treballar específicament la lectura i l'escriptura?</p> <p>Nosaltres treballem molt per racons. Tant abans com després del patí, sobretot tornant del pati, fem una cançó de repartir que cada trimestre canvia, i a partir del nen que li toca es posen en racons. De racons n'hi ha molts, alguns de fixes i d'altres que canviem. En el racó d'escriure</p>	<p>MGrup</p> <p>Lect/e</p> <p>Tip/e?</p> <p>Aut/d?</p> <p>Peri</p>	<p>fem amb cadascuna de les vocals, per veure com sona i després comencem a llegir paraules, i frases... I ho acompanyem de fitxes.</p> <p>*Com són aquestes fitxes?</p> <p>Les fitxes es componen de so i grafia, que ells han d'identificar, també dibuixos i lletres o noms i ells han d'establir les correspondències, encerclar sons, pintar dibuixos amb un so determinat</p> <p>*I quan els fas venir amb tu per llegir, què els fas llegir?</p> <p>Fem una progressió cap a la lectura cada cop més complexa de paraules que portin aquest so -primer amb paraules acompanyades d'una imatge que permeti fer una identificació millor, paraules soles, paraules que combinin els diferents sons treballats, oracions curtes, oracions més extenses- i confecció de paraules amb el so/sons presentats.</p>	<p>Proc/c</p> <p>Lect/c?</p> <p>Proc/a</p> <p>Proc/b</p> <p>Tip/i?</p> <p>Tip/i?</p> <p>Lect/c</p> <p>Escr/c</p>
---	--	---	--	--	--

<p>*Els avalués quan fas cada plana? Sí, fem una graella, que és la que ens serveix després per al final de curs.</p> <p>*Amb quina periodicitat l'omplim? La vaig omplint a mida que anem assolint coses. Vull dir, jo aquesta graella la començo a omplir quinze dies després de començar el trimestre, i en mica en mica es va omplint fins al final del trimestre. És que ara no la tinc aquí.</p> <p>*Quins aspectes avalués o els dones més importància? De la lectoescriptura?</p> <p>*Sí. Vull dir que reconeguim bé el sons que els sàpiguen escriure, que els reconeguim en qualsevol lloc, no?. Doncs la importància que hi dono és aquesta.</p>	<p>D.2.5.</p> <p>D.2.5.</p> <p>D.2.5.</p> <p>Proc/a Escr/c? Proc/b</p>	<p>i dibuixar, és on es puc observar i treballar més alguns aspectes de la lectura i l'escriptura. Abans preparo unes fitxes sobre els temes que pot ser que surtin o que presentaré durant la setmana, i són les que estan disponibles per treballar.</p> <p>*I què els fas fer en aquest racó? Han de dibuixar o pintar alguna cosa que hem estat treballant, i també els demano que escriguin... que posin el nom als dibuixos, o que escriguin el que recordin... I intento ajudar-los, i si una paraula està mal escrita els dic que vagin a buscar algú que els doni un cop de mà, o que ho busquin en el diccionari. Si busquen a un nen els dic que ho discuteixin, no que donin la resposta correcta de seguida...</p> <p>* I hi ha algun altre racó que també permeti treballar la lectura? Tenim el racó dels contes, i poden mirar i</p>	<p>Aut/b</p> <p>Escr/d?</p> <p>MInf</p> <p>Inf</p> <p>Lect/d</p> <p>Tip/d ó b?</p> <p>Aut/d?</p> <p>Aut/a?</p> <p>Lect/f</p> <p>Altr/b</p>	<p>*Treballes amb materials concrets? Faig servir dos materials base. Un és el llibre de "La lluna i les Lletres" de l'editorial Edebé, que no ens agrada gaire, i l'altre és un recull que està preparat pel centre, és propi de l'escola.</p> <p>*I els Cats en què consisteixen? Què et permeten treballar? En els Cats treballem els diferents sons que anem introduint, primer amb lletra majúscula, però també amb minúscula. En aquests subgrupets, més petits treballaran les consonants, la unió so-grafia, tant amb lletra de pal com amb lletra lligada. Discriminació del so, làmines, vinyetes, vídeos, vocabulari, frases, expressió oral...</p> <p>*I ho féu amb la meitat del grup Sí, aquest treball es fa amb 12 nens. Primer la lectura es fa global, amb els grafismes que es treballen. I l'escriptura</p>	<p>Aut/a</p> <p>Aut/b</p> <p>Proc/a</p> <p>Graf/c?</p> <p>Proc/b</p> <p>Proc/c</p> <p>Graf/c</p> <p>Proc/a</p> <p>Altr/a</p> <p>Lect/b</p>
---	--	--	--	--	--

<p>*Penses canviar-los de cara a més endavant i valorar altres coses de més a més?</p> <p>És que avaluar, sempre avaluo el mateix, el que passa és que ara és molt més fàcil. Però avaluar sempre avaluo el mateix.</p> <p>*De comprensió avalués algun aspecte?</p> <p>Més cap al tercer trimestre.</p> <p>*De moment encara no.</p> <p>No, no, si és que aquí és la mecànica de la lectura, la lectura comprensiva, vaja, fins ara es treballa i es valora amb més cura a primer, el que passa és que, jo m'agrada treballar-ho una miqueta, que no els agafi de nou, quan van a primer, sinó que ja tinguin...</p> <p>* I quines altres activitats porteu a terme que et permetin treballar la</p>	<p>D.2.5 Lect/e</p>	<p>llegir contes, o llibres d'animals... i quan acaben em diuen si els ha agradat, i el retornen.</p> <p>*Què treballes en relació al racó dels contes?</p> <p>De moment, en relació a aquests contes sols treballo els hàbits i que tinguin ganes de llegir, de mirar els llibres...</p> <p>* I com organitzes el treball en el racó d'escriure i dibuixar?</p> <p>Hi deixo fitxes que depenen del centre d'interès que estiguem treballant: els tres porquets, l'autobús, la casa, i el poblet... <u>Decideixo el que treballarem durant la setmana segons els temes que van apareixent.</u> I les fitxes, estan en relació al treball que fem. Vam fer el conte dels tres porquets, el vam treballar plegats, llegint-lo i després en vam fer una versió diferent;</p>	<p>Tip/a Tip/d o e?</p> <p>D.2.5</p> <p>Altr/b Lect/f</p> <p>Aut/b</p> <p>Peri</p> <p>Tip/a</p>	<p>amb aquests 12 nens també es fa amb els grafismes que es treballen (amb lletres soltes que tenim, o jocs de fusta amb lletres ja treballades). I sobretot treballem els automatismes a nivell de la lectura, perquè aprenguin a reconèixer els sons i a unir-los amb rapidesa, de forma que no es perdi el significat.</p> <p>M'interessa no tan sols que llegeixin lligant les paraules, sinó també que puguin explicar què significa allò que han llegit, que puguin posar-me algun exemple.</p> <p>* Has comentat que també treballem la lectura a nivell més global?</p> <p>Sí, la part més global la treballo amb un projecte sobre les notícies. Llavors dilluns, dues taules, que són de tres nens, expliquen una notícia del cap de setmana. En triem una, s'explica a la resta de la classe, i l'escrivim amb lletra de pa a la</p>	<p>Eschr/b?</p> <p>Proc/b Proc/c?</p> <p>Lect/e</p> <p>Lect/b Tip/e Peri MGrup</p> <p>Eschr/e Graf/a</p>
---	-------------------------	---	---	--	--

Annex XII: Exemple del buidat de les entrevistes a les docents

Taula del buidat corresponent a les entrevistes semiestructurades portades a terme amb la docent de l'aula **SIN**.

Activitats	Treball de lecto-escriptura.	Treball de fitxes globalitzat.	Biblioteca.	Lectura de contes.	Poemes i dites.
<p>Dimensions</p> <p>2.1 Caracterització general de les activitats destinades a l'ensenyament-aprenentatge de la lectura:</p> <p>2.1a) Importància que la mestra li atribueix.</p>	<p>La mestra atribueix molta importància a aquesta activitat i al temps que destina a què els infants passin per la seva taula a llegir, un cop s'ha acabat la lectura amb tot el grup classe.</p> <p>Sempre segueix una mateixa seqüència de treball, que es caracteritza per presentar, en primer lloc, un so, treballar la seva discriminació i reconeixement a nivell oral, i després començar a combinar aquest so amb vocals. Tot seguit comencen a llegir paraules en el llibre de lectura. Primer les paraules apareixen acompanyades d'una imatge que en permet la identificació,</p> <p>(la mestra indica que sobretot el primer i el segon dia de treball de la lletra, el suport de la imatge és molt important) i després ja s'atreveixen sense imatges.</p> <p>“En primer lloc hi ha la consonant que es treballa amb cadascuna de les vocals en un color diferent i després a sota també hi ha la presència de paraules concretes”. Posteriorment ve la lectura d'oracions, a on apareixen altres consonants que s'han treballat anteriorment. Sempre són la consonant nova i les antigues. A més a més, la lectura de les oracions li dóna peu a introduir la funció del punt i a treballar aspectes de comprensió lectora (els fa</p>	<p>La mestra el considera un treball important, tot i que no tan rellevant com l'estona de lectura prèvia.</p> <p>Hi ha fitxes en les quals es treballa el coneixement fonològic a nivell de segmentació o recompte de síl·labes.</p> <p>Reconeixen grafies determinades, com la “i” en un seguit de paraules acompanyades de dibuix, i quan només hi ha el dibuix fan que sonin les paraules, les diuen amb veu alta per veure si la senten, i després ella les escriu a la pissarra perquè puguin assegurar-se de si hi és o no.</p> <p>Pel que fa a l'escriptura, hi ha fitxes que mostren alguna de les vocals escrita de forma lligada i amb una</p>	<p>La mestra no sembla considerar-la una activitat gaire rellevant per a l'aprenentatge de la lectura. Importància relativa.</p> <p>Un dia fan fitxa de treball de biblioteca. Ella va passant per les taules i “miro a veure si els agrada o no, i què els ha agradat i què no, i per què, i si n'hi ha un que ha agradat molt, que l'expliqui una mica als altres nens perquè així el podran agafar”.</p> <p>No hi ha un treball específic de la biblioteca.</p>	<p>La mestra ho assenyala com una activitat que ajuda a potenciar l'interès per la lectura i que desperta la creativitat dels infants.</p> <p>Importància relativa</p> <p>Quan ella explica o llegeix el conte és la darrera hora abans d'anar a dinar a casa i és ben bé de plaer.</p> <p>Hi ha una altra situació en què una altra mestra llegeix o explica un conte als tres grups de pàrvuls junts (P-3, P-4 i P-5) i després en fa un dibuix, i els alumnes a en arribar a la seva classe n'han de fer un cadascú.</p> <p>Hi ha dies que “els llegeixo el conte, el porto a l'aula i els hi ensenyo”. Hi ha cops que el representa amb titelles; a vegades mentre l'explica el dibuixa a la pissarra... I al final “els faig preguntes, sobretot quan el dibuixo”.</p> <p>Hi ha una seqüenciació en la tipologia dels contes: Ampliació dels contes populars i contes de Nadal</p>	<p>És una tasca que es pot relacionar amb el plaer per la lectura, i per mitjà de la qual també es treballen continguts relacionats amb la lectura fonamentalment.</p> <p>Importància relativa</p>

	<p>preguntes sobre allò que han llegit).</p> <p>Paral·lelament al treball que es fa per la lectura es porta a terme la introducció de la lletra escrita, tant en majúscula com en minúscula. El procés que segueix consisteix en què, un cop han començat treballant el so, i l'han reconegut en diferents materials, escriu paraules que el porten perquè quedi reflectit: noms propers a ells, coses de la classe. Quan han vist la grafia escrita, la representen i repassen amb materials diversos, verbalitzen què han de fer per representar-la, la passen a fer a la pissarra, a on l'aprenen a fer en diferents tamanys, i quan redueixen el tamany, llavors la fan sobre paper.</p>	<p>pauta de dues línies perquè en algunes ocasions les repassin, i en d'altres que les copiïn. També n'hi ha de vocals combinades que s'han de copiar. Algunes vegades ella elabora la fitxa perquè la facin els infants.</p>		<p>(els ha estat fent fins ara). Després, al segon trimestre hi haurà els d'animals i al final hi haurà els fantàstics.</p>	
<p>2.1b) Grau de sistematització i periodicitat</p>	<p>Al voltant d'unes 4 hores. El treball amb el llibre de lectura és diari, i presenta una seqüenciació clara i sistematitzada. Tot el treball de les dues planes del llibre li pot portar dues setmanes. Cada dia repassen el que van fer. Al segon trimestre poden emprar tres o quatre dies per cada plana.</p> <p>Un cop han treballat tots junts amb el llibre, cada dia fa anar alguns dels nens a la seva taula perquè llegeixin individualment i ella en pugui prendre nota.</p> <p>El llibre se l'emporten el cap de setmana per treballar-lo a casa.</p>	<p>Al voltant d'unes 3 hores. El treball amb les fitxes es porta a terme dilluns, dimarts, dijous i divendres, però els aspectes vinculats amb la lectura-escritura estan determinats per la seqüenciació que presenta el material. Les fitxes les treballa en l'ordre que surten.</p>	<p>A la biblioteca li pertoca 30 min. a la setmana (dilluns), tot i que si els infants acaben alguna de les activitats assignades abans que els altres, també poden agafar algun dels llibres i mirar-se'l.</p>	<p>Hi ha dos moments establerts per a la lectura de contes: dijous de 3-4 de la tarda, i divendres després del pati (mitja hora).</p>	<p>Als poemes i dites els pertoca 30 min. a la setmana (dimarts).</p>
<p>2.1c) Responsabilitat definició/ configuració</p>	<p>La mestra és la responsable de proposar les diferents tasques i la seva seqüenciació. En algun moment es deixa</p>	<p>La mestra és la responsable de proposar les diferents</p>	<p>La mestra és la responsable de proposar la tasca i de distribuir</p>	<p>La mestra és la responsable de proposar les diferents tasques i la seva</p>	<p>La mestra és la responsable de proposar les diferents tasques i la seva</p>

	més autonomia als infants per què aportin informacions o imatges sobre paraules amb una grafia concreta.	tasques i la seva seqüenciació.	grupets de llibres per les taules perquè els alumnes n'agafin un i el "llegeixin", mirin.	seqüenciació. Cap al final del segons trimestre els demana als alumnes quin títol posarien al dibuix que han fet i l'acorden entre tots i ella l'escriu a la pissarra perquè el copiïn.	seqüenciació.
2.2. Continguts treballats en l'activitat. 2.2.a) Contin: Procediments lectors	Treball a nivell fonològic: discriminació auditiva del so i producció del so. Establiment de correspondències so-grafia i treball d'unió de diferents grafies, a nivell de síl·labes	Treball a nivell fonològic: discriminació auditiva del so i producció del so. Segmentació en síl·labes. Establiment de correspondències so-grafia i treball d'unió de diferents grafies, a nivell de síl·labes			L'establiment de correspondències so-grafia
2.2.b) Contin.: Lectura	Lectura de paraules i oracions sense context, o amb la presència d'imatges En un altre nivell –secundari-, la comprensió	Lectura de paraules i oracions sense context, o amb la presència d'imatges En un altre nivell –secundari-, la comprensió	Plaer de llegir.	Comprensió lectora. Plaer de llegir	Comprensió lectora. Plaer de llegir
2.2.c) Contin.: Escriptura (tasca/objectiu)	Còpia de textos amb pauta (resseguir un text escrit, continuar una sèrie escrita i còpia); recurs a l'escriptura per treballar les correspondències fonogràfiques	Còpia de textos amb pauta (resseguir un text escrit, continuar una sèrie escrita i còpia); recurs a l'escriptura per treballar les correspondències fonogràfiques		Treball de còpia de textos que han elaborat entre tots. Ús de l'escriptura per aconseguir un objectiu o funció	Còpia d'algun element o part del text. Ús de l'escriptura per aconseguir un objectiu o funció
2.2d) Altres continguts			Hàbits	Hàbits (atenció, observació)	
2.3. Materials:	Anecdòtic (lectura i escriptura): Llibre	Anecdòtic (lectura i	Narratiu:	Narratiu: Contes,	Poètic.

4.a)Tipus de text	de lectura “Llegim fent drecera”. Ed. Salvatella.	escriptura): Col·lecció de fitxes “El Llapis” de l’editorial Edebé.	Llibres de l’ed. Casals, en què apareixen grafies ordenades segons la seqüència de presentació establerta, i altres llibres com en Teo.	marionetes, representació gràfica a la pissarra...	
2.3.b) Autoria i procedència	Editorial	Editorial/ mestra	Llibres de coneixement divers (o tipologies textuais diverses)	Llibres de coneixement divers (o tipologies textuais diverses)	Llibres de coneixement divers (o tipologies textuais diverses)
2.3.c) Tipus de grafia	Lletra lligada majúscula i minúscula	Lletra lligada majúscula i minúscula	Lletra lligada majúscula i minúscula	Lletra lligada majúscula i minúscula	Lletra lligada majúscula i minúscula
2.4. Aspectes vinculats a l’organització i gestió de l’activitat conjunta.	Mestra/grup classe quan llegeixen tots junts, i mestra/alumne quan els fa anar a llegir de forma individual al costat d’ella o amb la mestra de suport que s’encarrega dels qui presenten més dificultats.	La mestra i el grup classe, i els alumnes treballant a nivell individual.	La mestra i el grup-classe, i els infants ells sols llegint cadascú pel seu compte.	La mestra amb el seu grup-classe, els divendres; tres grups classe (P-3, P-4 i P-5) els dijous, i després treball a nivell individual.	La mestra i tot el grup classe.
2.5. Registre i criteris de valoració dels progressos i dificultats dels infants.	Diu que elabora una graella on recull els progressos que es van produint en relació a l’aprenentatge de les lletres. “Vull dir que reconeguïn bé el sons que els sàpiguen escriure, que els reconeguïn en qualsevol lloc, no?” La comprensió la valora cap al tercer trimestre, mitjançant preguntes, però considera que es treballa més a primer curs de primària.	Que la grafia se sàpiga fer, i que la sàpiguen llegir, i que li trobin sentit, a la frase, si és que hi ha una frase, o si és que hi ha un nom, o el que sigui.	No indica la presència de registre ni que faci una valoració sistemàtica de l’activitat.	No indica la presència de registre ni que faci una valoració sistemàtica de l’activitat.	No indica la presència de registre ni que faci una valoració sistemàtica de l’activitat.

Annex XIII: Relació de sessions observades.

Relació de sessions enregistrades a les diferents aules:

	Sintètica	Analítica	Analítico-sintètica
Gravacions fetes	14-2-2000. 1. Lectoescriptura. Primera sessió presentació grafia.	23-2-2000. 1. Explicació d'una pel·lícula per part de la mestra i racons.	25-1-2000. 1. Lectoescriptura. Primera sessió presentació grafia. Lectura individual amb la mestra i preguntes comprensió 2. Plàstica, treball de l'endevinalla.
	15-2-2000. 2. Lecto-escriptura. Segona sessió. 3. Lectura d'un conte per treballar les fitxes.	24-2-2000. 2. Rotllana del matí: Escriptura llistes, dia setmana... 3. Racons: "escriure i dibuixar"; "contes".	26-1-2000. 3. Lectoescriptura. Segona sessió. Realització fitxes. 4. Poemes, dites i cançons. 5. Conte del Nap-Buf.
	16-2-2000 4. Lectoescriptura. Tercera sessió. Treball de fitxes i lectura individual amb la mestra. 5. Poema de l'ocellet.	28-2-2000 3. Rotllana del matí: Escriptura llistes, dia setmana... 4. Racó "escriure i dibuixar"; "contes"	27-1-2000. 6. Lectoescriptura. Sessió tercera, amb la meitat del grup. Lectura individual amb la mestra i preguntes comprensió
	17-2-2000 6. Lectoescriptura. Quarta sessió. Lectura nova plana. Fitxa i lectura individual amb la mestra. 7. Poema de l'ocellet treball pissarra de reconeix i lectura. 8. Començament del conte P-4 i 5.	8-3-2000 5. Lectura del conte del Nap-Buf. 6. Racons: "escriure i dibuixar"; "contes".	28-1-2000. 7. Lectoescriptura. Sessió 4 8. Cat-4.
	21-2-2000. 9. Lectoescriptura. Cinquena sessió.	9-3-2000. 7. Treball de racons després del pati.	2-2-2000. 9. Recuperació del que havien deixat de lectoescriptura (fitxes de la ena). Lectura individual amb la mestra i preguntes comprensió 10. Refrany sobre el mes d'octubre.
	8-3-2000. 10. Biblioteca.	4-4-2000. 8. Rotllana del matí: Escriptura llistes, dia setmana... 9. Centre d'interès: Començament del treball de Sant Jordi.	3-2-2000. 11. Lectoescriptura. Sisena sessió. Fitxes de la ena. Lectura individual amb la mestra i preguntes comprensió

9-3-2000. 11. Conte.	5-4-2000 10. Centre d'interès: Continuació del treball de Sant Jordi per la tarda.	4-2-2000. 12. Lectoescriptura, sessió 7. 13. Cat-4.
24-5-2000. 12. Lectoescriptura d'una plana on surten totes les grafies treballades i preguntes de comprensió a nivell grup-classe.	15-6-2000 11. Rotllana matí: Lectura de contes per part dels infants prèvia a l'inici de les activitats.	7-2-2000. 14. Cat-4. 15. La notícia.
		22-5-2000. 16. Lectura individual amb la mestra i preguntes de comprensió.

Annex XIV: Breu comentari sobre el marc legislatiu al voltant de l'ensenyament de la lectura.

Les concepcions sobre l'ensenyament de la lectura a l'Etapa de l'Educació Infantil contingudes a les legislacions educatives fins el curs 1999-2000 –corresponent a la recollida de dades-.

Les regulacions normatives que han aparegut al voltant de l'educació escolar han ofert orientacions sobre com ensenyar a llegir i a escriure, assumint i promovent, de forma més o menys explícita, determinades concepcions del que és la lectura i ser lector.

Per comprendre aquest fet podem remetre'ns a l'anàlisi de les orientacions educatives que s'han ofert en el nostre país fins el moment en què es van recollir les dades de la recerca. Els primers referents els trobem a la coneguda com a Llei de Villar Palacín (1970), la Llei General d'Educació (LGE). Segons Clemente (2004), aquesta normativa es va inspirar en la *teoria perceptivista*, la qual defensava la distinció entre el pre-lector i el lector, fonamentant-se en què l'ensenyament de la lectura havia d'esperar a què els infants estiguessin "madurs" per aprendre a llegir. Aquesta creença justificava la necessitat d'ensenyar un conjunt de pre-requisits que els nens havien de tenir assolits prèviament a poder llegir. Així, a Preescolar –denominació prou significativa de la consideració que s'atorgava a l'etapa educativa que avui anomenem *Parvulari-*, calia desenvolupar en l'infant destreses com la discriminació auditiva, la discriminació visual, la lateralitat...I fins a primer curs d'Educació General Bàsica (que es corresponia amb l'etapa obligatòria a la LGE) no s'ensenyava a llegir pròpiament, amb una instrucció basada en la presentació seqüencial de les vocals i consonants, és a dir, adoptant una perspectiva sintètica. Indubtablement aquesta llei recollia l'influx de certes propostes teòriques vinculades a la psicologia que hem presentat anteriorment, pròximes al marc conductista-cognitivista. Aquesta presència queda representada en la importància que s'atribueix a distingir entre pre-lector i lector, a l'èmfasi en ensenyar unes habilitats que serien prèvies a l'aprenentatge de la lectura, i a la visió del procés d'ensenyament i aprenentatge com a seqüencial i acumulatiu.

Hem comentat en l'apartat sobre els paradigmes psicològics, que l'entrada del constructivisme i del sòcio-constructivisme proveeix de noves argumentacions i evidències sobre els processos implicats en l'aprenentatge de la lectura. La Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE) que es promulga l'any 1990, es nodreix d'aquestes aportacions.

Arribats en aquest moment, cal que ens situem en l'àmbit de Catalunya, ja que en disposar de competències en matèria d'ensenyament, la proposta legislativa, recollida a la LOGSE a nivell del territori espanyol, s'adequa i adapta a les necessitats i idiosincràsies de la nostra comunitat. D'aquesta forma, tot i que l'Etapa de l'Educació Infantil no és obligatòria, en el Disseny Curricular de la Generalitat de Catalunya (1992) es detalla el currículum per aquesta etapa dotant-lo d'un caràcter orientatiu. Concretament, a l'àrea d'Intercomunicació i Llenguatges s'especifiquen alguns suggeriments per treballar la lectura i l'escriptura. Malgrat que les indicacions que s'hi donen són poc concises, i cal recórrer al segon nivell de concreció del currículum per trobar algun aspecte vinculat als objectius que es poden proposar, permeten reflexionar sobre allò que es pot ensenyar, respecte de la lectura, al parvulari. Cal tenir present que el currículum és únicament un model que els centres poden adoptar i adaptar segons els seus trets d'identitat. En ell s'hi indiquen algunes qüestions, com "reconèixer textos escrits significatius, sense analitzar sistemàticament els seus elements" i "associar alguns elements de la tira fònica amb la seva transcripció gràfica", entre els objectius referencials a aconseguir al final de Parvulari.

Una idea més aproximada del que poden fer els centres respecte a l'ensenyament de la lectura i l'escriptura, o com a mínim del que se'ls aconsella i recomana fer per ensenyar-les, està establerta en les "Orientacions per a l'ensenyament-aprenentatge de la lectura i l'escriptura", un material elaborat posteriorment pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya (1999), pel qual podien regir-se els centres en els quals es va portar a terme la recollida de dades d'aquesta recerca –curs 1999-2000-.

En aquestes orientacions, dirigides tant a l'Educació Infantil, com a Primària, es concreta amb molta més profunditat aspectes rellevants per a l'ensenyament i aprenentatge de la

lectura. Així, hi ha un apartat dedicat al coneixement o consciència fonològica, en què es recomana el treball d'aquest aspecte metalingüístic a nivell de diferents segmentacions de la parla. Un altre apartat descriu a grans trets l'aprenentatge de la lectura, considerant també com a lectura el reconeixement que fa l'infant, que encara no llegeix de manera convencional, de l'escrit que té al seu voltant. També presenta, de manera general, el procés lector, com activitat que implica activament un lector, el qual, a partir dels objectius que es planteja pot anar regulant i controlant la comprensió d'un text específic. I, en darrer terme, s'ofereix un model didàctic sobre com ensenyar aquest contingut, en base a la consideració dels aspectes anteriorment assenyalats sobre el lector, i tenint en compte la promoció d'estratègies lligades a la comprensió tant abans de llegir, com durant el procés, com al final de la tasca. Pel que respecta a l'ensenyament de la lectura inicial, es posa molt d'èmfasi en què s'ofereixin oportunitats als infants per poder llegir, primer reconeixent paraules concretes, després iniciant la descodificació, en contextos significatius, i respectant els seus ritmes de creixement.

Aquestes orientacions incorporen, encara que de manera poc relacionada, molts dels coneixements de què avui en dia es disposa sobre la lectura i l'escriptura inicials.

Índex de Taules:

	Pàg.
Capítol 2	
Taula 1	
<i>La recerca en l'ensenyament i aprenentatge de la lectura inicial.....</i>	58
Capítol 4	
Taula 1	
<i>Dimensió 1 i subdimensions emprades per a la identificació de les docents participants en la recerca i per a la concreció de la mostra .....</i>	150
Taula 2	
<i>Caracterització de la mostra en les diferents fases de la recerca.....</i>	154
Taula 3	
<i>Guió per a les entrevistes inicials amb les dimensions entorn a les quals es precisava informació.....</i>	158
Taula 4	
<i>Resum de les diferents fases, objectius i procediments d'obtenció de dades.....</i>	180
Capítol 5	
Taula 1	
<i>Característiques diferencials de les tres aproximacions a l'ensenyament de la lectura inicial.....</i>	186
Taula 2	
<i>Dimensions i subdimensions per a l'anàlisi de les entrevistes.....</i>	189
Capítol 6	
Taula 1	
<i>Nombre d'alumnes participants i mostra total per a cadascun dels moments d'indagació de coneixements.....</i>	222
Taula 2	
<i>Fases, objectius i instruments per a la recollida de dades dels alumnes.....</i>	223
Taula 3	
<i>Fases de l'estudi, tasques utilitzades, tipus de variable i criteris d'anàlisi i categorització de les respostes dels alumnes.....</i>	226
Taula 4a	
<i>Resultats de la tasca de lectura de noms a la indagació inicial a l'aula SIN.....</i>	237
Taula 5a	
<i>Comparacions a partir del coneixement segmental a la indagació inicial i final a l'aula SIN – tasques de: lectura paraules; lectura enunciat; escriptura al dictat i reconeixement de lletres-.....</i>	241
Taula 6a	
<i>Correlacions bivariades Rho d'Spearman per a la indagació inicial i final a l'aula SIN...</i>	243
Taula 7a	
<i>Mitjanes i desviacions estàndard de la tasca d'escriptura de part del conte de la Caputxeta a la indagació final a l'aula SIN.....</i>	245
Taules 8a i 9a	
<i>Percentatges de resposta a les preguntes sobre el coneixement declaratiu a la indagació final a l'aula SIN.....</i>	246

Taula 4b	
<i>Resultats de la tasca de lectura de noms a la indagació inicial a l'aula AN.....</i>	250
Taula 5b	
<i>Comparacions a partir del coneixement segmental a la indagació inicial i final a l'aula AN – per a les tasques de lectura paraules; lectura enunciat; escriptura al dictat i reconeixement de lletres-.....</i>	254
Taula 6b	
<i>Correlacions Bivariades Rho d'Spearman per a la indagació inicial i final a l'aula AN.....</i>	256
Taula 7b.	
<i>Mitjanes i desviacions estàndard de la tasca d'escriptura de part del conte de la Caputxeta a la indagació final a l'aula AN (indagació final).....</i>	258
Taules 8b i 9b	
<i>Percentatges de resposta a les preguntes sobre el coneixement declaratiu a la indagació final a l'aula AN.....</i>	259
Taula 4c	
<i>Resultats de la tasca de lectura de noms a la indagació inicial a l'aula ANSIN.....</i>	262
Taula 5c	
<i>Comparacions a partir del coneixement segmental a la indagació inicial i final a l'aula ANSIN – per a les tasques de lectura paraules; lectura enunciat; escriptura al dictat i reconeixement de lletres-.....</i>	266
Taula 6c	
<i>Correlacions Bivariades Rho d'Spearman per a la indagació inicial i final a l'aula ANSIN.....</i>	269
Taula 7c	
<i>Mitjanes i desviacions estàndard de la tasca d'escriptura de part del conte de la Caputxeta a la indagació final a l'aula ANSIN.....</i>	271
Taules 8c i 9c.	
<i>Percentatges de resposta a les preguntes sobre el coneixement declaratiu a la indagació final a l'aula ANSIN.....</i>	272
Taula 10a	
<i>Resultats de les tasques emprades a la indagació de l'inici de curs, amb freqüències i percentatges per a les lectures, moda per a l'actuació al dictat i mitjana del nombre de lletres reconegudes.....</i>	274
Taula 10b	
<i>Resultats de les tasques emprades a la indagació del final de curs, amb freqüències i percentatges per a les lectures, moda per a l'actuació al dictat i mitjana del nombre de lletres reconegudes.....</i>	275
Taula 11a	
<i>Caracterització dels alumnes amb nivell de coneixement segmental elevat, que enfront de determinats textos utilitzen la descodificació sense aconseguir comprendre el significat del text, i el seu nivell d'escriptura al dictat.....</i>	278
Taula 11b	
<i>Caracterització dels alumnes amb nivell de coneixement segmental elevat, que enfront de determinats textos utilitzen procediments de lectura diferents i el seu nivell d'escriptura al dictat a la indagació inicial.....</i>	280
Taula 11c	
<i>Caracterització dels alumnes amb nivell de coneixement segmental elevat, que enfront de determinats textos utilitzen procediments de lectura diferents i el seu nivell d'escriptura al dictat a la indagació final.....</i>	280

Taula 12	
<i>Percentatge de respostes prenent en consideració els resultats conjunts dels tres grups-classe, en funció del nivell de coneixement segmental i el tipus de lectura que porten a terme.....</i>	282
Taula 13	
<i>Resum dels principals resultats obtinguts pels alumnes de l'aula SIN a la indagació inicial i final.....</i>	283
Taula 14	
<i>Resum dels principals resultats obtinguts pels alumnes de l'aula AN a la indagació inicial i final.....</i>	285
Taula 15	
<i>Resum dels principals resultats obtinguts pels alumnes de l'aula ANSIN a la indagació inicial i final.....</i>	287
Taula 16a	
<i>Resultats de les proves estadístiques H de Kruskal-Wallis i U de Mann-Whitney per a la indagació inicial.....</i>	294
Taula 17a	
<i>Resum de les correlacions Rho d'Spearman que emergeixen a la indagació inicial ($p < .01$) a cadascuna de les aules.....</i>	295
Taula 16b	
<i>Resultats de les proves estadístiques H de Kruskal-Wallis i U de Mann-Whitney per a la indagació final.....</i>	297
Taula 18a	
<i>Resultats de les proves estadístiques H de Kruskal-Wallis i U de Mann-Whitney per a la lectura de la narració coneguda per part dels infants dels tres grups classe.....</i>	298
Taula 18b	
<i>Resultats de les proves estadístiques H de Kruskal-Wallis i U de Mann-Whitney per a la lectura de la narració desconeguda per part dels infants dels tres grups classe.....</i>	299
Taula 19	
<i>Resultats de les proves estadístiques H de Kruskal-Wallis per a l'escriptura de part de conte.....</i>	300
Taula 17b	
<i>Resum de les correlacions Rho d'Spearman que emergeixen en el moment final ($p < .01$)....</i>	301
Taula 20	
<i>Resultats de les proves estadístiques H de Kruskal-Wallis i U de Mann-Whitney per a les diferències entre els resultats obtinguts a les indagacions inicial i final.....</i>	303
Taula 21a	
<i>Nivell de coneixement fonològic, tipus de lectures efectuades, nivell d'escriptura al dictat i mitjana de lletres reconegudes a cadascun dels grups classe a la indagació inicial.....</i>	316
Taula 21b	
<i>Nivell de coneixement fonològic, tipus de lectures efectuades, nivell d'escriptura al dictat i mitjana de lletres reconegudes a cadascun dels grups classe a la indagació final.....</i>	317
Taula 22	
<i>Diferències entre el coneixement declaratiu sobre els procediments dels tres grups classe.....</i>	319
Taula 23	
<i>Diferències en el coneixement declaratiu dels tres grups classe valorat amb entrevistes per parelles.....</i>	319

Taula 24	
<i>Diferències significatives entre els tres grups a l'inici de curs segons la U Mann-Whitney ($p < .01$)</i>	321
Taula 25	
<i>Diferències significatives entre els tres grups al final de curs segons la U Mann-Whitney ($p < .01$)</i>	322
Taula 26	
<i>Diferències significatives entre els tres grups classe pel que respecta a la diferència entre els resultats obtinguts a la indagació del final de curs i els obtinguts a la indagació inicial, segons la U Mann-Whitney ($p < .01$)</i>	323
Capítol 7	
Taula Sinòptica de la recerca.....	392

Índex de Figures

Capítol 2

<i>Figura 1. Model explicatiu de l'ensenyament de la lectura inicial. Adaptat de Solé, 1987</i>	92
---	----

Capítol 3

<i>Figura 1. Sabers i processos que els lectors utilitzen en la recerca de significat del text escrit. Adaptat de Schwartz (1997)</i>	123
---	-----

Capítol 5

<i>Figura 1. Principals activitats destacades per la docent de l'aula SIN i caracterització de les dimensions i subdimensions utilitzades a l'anàlisi</i>	198
---	-----

<i>Figura 2. Principals activitats destacades per la docent de l'aula AN i caracterització de les dimensions i subdimensions utilitzades a l'anàlisi</i>	202
--	-----

<i>Figura 3. Principals activitats destacades per la docent de l'aula ANSIN i caracterització de les dimensions i subdimensions utilitzades a l'anàlisi</i>	207
---	-----

Capítol 6

<i>Figura 1a. Percentatges de resposta de la tasca de segmentació a la indagació inicial i final a l'aula SIN</i>	235
---	-----

<i>Figura 2a. Mitjana de lletres reconegudes a la indagació inicial i final a l'aula SIN</i>	236
--	-----

<i>Figura 3a. Percentatge de respostes a la tasca del dictat a la indagació inicial i final a l'aula SIN</i>	237
--	-----

<i>Figura 4a. Percentatge de respostes per a les categories de lectura de l'enunciat a la indagació inicial i final a l'aula SIN</i>	238
--	-----

<i>Figura 5a. Percentatge de respostes per a les categories de lectura de paraules a la indagació inicial i final a l'aula SIN</i>	239
--	-----

<i>Figures 6a i 7a. Percentatges de resposta per a cadascuna de les categories de la</i>	
--	--

lectura de la narració coneguda i desconeguda a la indagació final a l'aula SIN.....	244-5
<i>Figura 1b.</i> Percentatges de resposta de la tasca de segmentació a la indagació inicial i final a l'aula AN.....	248
<i>Figura 2b.</i> Mitjana de lletres reconegudes a la indagació inicial i final a l'aula AN.....	248
<i>Figura 3b.</i> Percentatge de respostes per cadascuna de les categories d'escriptura al dictat a la indagació inicial i final a l'aula AN.....	249
<i>Figura 4b.</i> Percentatge de respostes per a les categories de lectura de l'enunciat a la indagació inicial i final a l'aula AN.....	251
<i>Figura 5b.</i> Percentatge de respostes per a les categories de lectura de paraules a la indagació inicial i final a l'aula AN.....	252
<i>Figures 6b i 7b.</i> Percentatges de resposta per a cadascuna de les categories a la lectura de la narració coneguda i desconeguda a la indagació final a l'aula AN.....	257-8
<i>Figura 1c.</i> Percentatges de resposta de la tasca de segmentació per a la indagació inicial i final a l'aula ANSIN.....	260
<i>Figura 2c.</i> Mitjana de lletres reconegudes a la indagació inicial i final a l'aula ANSIN.	261
<i>Figura 3c.</i> Percentatge de respostes per a cadascuna de les categories d'escriptura al dictat a la indagació inicial i final a l'aula ANSIN.....	262
<i>Figura 4c.</i> Percentatge de respostes per a les categories de lectura de l'enunciat a la indagació inicial i final a l'aula ANSIN.....	263
<i>Figura 5c.</i> Percentatge de respostes per a les categories de lectura de paraules a la indagació inicial i final a l'aula ANSIN.....	264
<i>Figures 6c i 7c.</i> Percentatges de resposta per a cadascuna de les categories a la lectura de la narració coneguda i desconeguda a la indagació final a l'aula ANSIN.....	270
<i>Figura 8a.</i> Percentatge d'alumnes de cada grup per a la tasca de lectura d'un enunciat a la indagació inicial.....	305
<i>Figura 9a.</i> Percentatge d'alumnes de cada grup per a la tasca de lectura de paraules en la indagació inicial.....	306
<i>Figura 8b.</i> Percentatge d'alumnes de cada grup per a la tasca de lectura d'un enunciat a la indagació final.....	307
<i>Figura 9b.</i> Percentatge d'alumnes de cada grup per a la tasca de lectura d'un enunciat en la indagació final.....	308
<i>Figura 10a i 10b.</i> Percentatge d'infants que adopten una determinada aproximació a la lectura de les narracions.....	309

Figura 11a i 11b. Percentatge de tipus d'unitats pronunciades en la lectura de les narracions..... 309

Figura 12a i 12b. Percentatge de respostes donades pels infants a les preguntes de comprensió de la lectura de la narració no coneguda..... 311-2